

Edukacja matematyczna w przedszkolu

Krystyna Żuchelkowska

Edukacja matematyczna w przedszkolu

AKAPIT

WYDAWNICTWO
EDUKACYJNE

Toruń 2019

Recenzenci

dr hab. *Marzena Magda-Adamowicz*, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego

dr hab. *Andrzej Wojciechowski*, prof. Kolegium Jagiellońskiego – Toruńskiej Szkoły Wyższej

Rozdział II

Dziecko w wieku przedszkolnym a edukacja matematyczna

opracowany wspólnie z *Wojciechem Gulinem*

Rozdział VII

Dziecko i liczby

opracowany wspólnie z *Dagną Czerwonką*

Redaktor prowadzący

Marta Malinowska-Reich

Redaktor techniczny

Dawid Iwanowski

Korekta

Janina Malinowska

Projekt okładki: raspberry.com.pl

Fotografia na okładce: whiteberry.com.pl

© Copyright by Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.

Toruń 2019

ISBN 978-83-63955-60-1

Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT” s.c.

87-100 Toruń, ul. H. Piskorskiej 12/23

tel. 56 648 55 53, e-mail: info@weakapit.pl

Oferta wydawnicza oraz sprzedaż internetowa: www.weakapit.pl

tel. 601 880 321

Druk: Machina Druku, www.machinadruku.pl

Spis treści

Wstęp	7
Rozdział I. Podstawowe założenia edukacji matematycznej w przedszkolu	13
1. Pojęcie i cele edukacji matematycznej w przedszkolu	13
2. Treści matematyczne w podstawie programowej wychowania przedszkolnego	19
3. Metody kształtowania pojęć matematycznych w przedszkolu	23
4. Gry dydaktyczne w edukacji matematycznej dziecka	37
5. Tutoring rówieśniczy w edukacji matematycznej dziecka	42
6. Rozwijanie aktywności matematycznej u dzieci w wieku przedszkolnym	49
Rozdział II. Dziecko w wieku przedszkolnym a edukacja matematyczna	57
1. Możliwości rozwojowe dziecka przedszkolnego w kontekście zdobywania wiedzy i kształtowania pojęć matematycznych	57
2. Kształtowanie pojęć matematycznych u dzieci w wieku przedszkolnym	65
3. Zasady organizacji procesu kształtowania pojęć matematycznych w przedszkolu	74
4. Rytm i ich rola w kształtowaniu pojęć matematycznych	78
Rozdział III. Konstruktywizm jako obiecująca perspektywa w edukacji matematycznej dziecka	83
1. Idea konstruktywizmu i jej charakterystyka	83

2. Konstruktywistyczne podejście do edukacji matematycznej w przedszkolu	91
3. Rola nauczyciela w konstruktywistycznym podejściu do edukacji matematycznej w przedszkolu	97
4. Trudności związane z wykorzystaniem podejścia konstruktywistycznego w edukacji matematycznej w przedszkolu	101
Rozdział IV. Kształtowanie pojęć geometrycznych u dzieci w wieku przedszkolnym	105
1. Zaznajamianie dzieci z podstawowymi figurami geometrycznymi ...	105
2. Rozwijanie u dzieci świadomości schematu własnego ciała	108
3. Rozwijanie u dzieci umiejętności orientacji w przestrzeni i rozpoznawania kierunków	112
4. Wyodrębnianie i określanie przez dzieci cech wielkościowych przedmiotów	115
Rozdział V. Kształtowanie pojęć miary u dzieci przedszkolnych	119
1. Miara i mierzenie w edukacji przedszkolnej	119
2. Ocena długości, szerokości, wysokości i grubości przedmiotów	122
3. Ocena pojemności naczyń i ciężaru przedmiotów	124
4. Spostrzeganie i określanie relacji czasowych przez dzieci	127
Rozdział VI. Dziecko w świecie zbiorów przedmiotów	135
1. Poznawanie zbiorów przedmiotów i relacji między nimi przez dzieci w wieku przedszkolnym	135
2. Klasyfikacja jakościowa i ilościowa zbiorów	141
3. Rozkładanie zbioru na podzbiory rozłączne i ponowne ich łączenie ...	146
Rozdział VII. Dziecko i liczby	149
1. Dziecięce liczenie i jego charakterystyka	149
2. Przygotowanie dzieci do kształtowania pojęcia liczby naturalnej	154
3. Kształtowanie u dzieci pojęcia liczb naturalnych pierwszej dziesiątki	159
4. Kształtowanie u dzieci umiejętności dodawania i odejmowania	164
5. Kształtowanie u dzieci umiejętności rozwiązywania i konstruowania zadań z treścią	167
6. Przykładowe scenariusze zajęć wprowadzających dzieci 5–6-letnie uzdolnione matematycznie do arytmetyki liczb naturalnych	174
Zakończenie	201
Bibliografia	207
Summary	215

Mathematical education in kindergarten

SUMMARY

Mathematics is one of the most difficult subjects of school teaching. Difficulties in acquiring mathematical content appear already at the level of integrated education and apparently visible when solving problems with the content. Therefore, already in the kindergarten, children should be well prepared to learn mathematics at school, formulate mathematical concepts and skills defined by the core curriculum.

At the foundation of shaping mathematical concepts lies the ability to use analysis and synthesis, and thus to unfold the whole into elements and combine elements into a whole. This process is done by comparing, or searching for similarities and differences between objects or activities. Four types of comparison can be distinguished, namely opposition, inequality, ordering according to a given principle with gradation, and mutually unambiguous correspondence, which in mathematics education in kindergarten should be applied in accordance with the principle of gradation of difficulties.

An important role in shaping concepts and math skills is played by functional methods that are based on the practical activity of children. However, they must be complemented by other methods, as well as peer tutoring, didactic games and interesting didactic means. This is extremely important because, as the educators of mathematics emphasize, a child of concepts and mathematical skills assimilates not only with his head, but also with his hands.

In kindergarten, children learn about geometric and measurement concepts, and also distinguish collections of various objects and shape the concept of a natural number in the cardinal, ordinal, measurement and algebraic aspect.

With these mathematical concepts, children come into contact from the first years of their lives and are familiar with them intuitively from life experience. Therefore, in kindergarten there is no difficulty in finding situations in which it will be possible to shape mathematical concepts and skills.

Mathematical concepts of children are acquired as a result of active participation in the didactic-educational process, acting “on” and “with” objects in interaction with the social environment. They are creative, searching and have a part in constructing their mathematics. This is facilitated by the teacher’s stimulating conditions for shaping mathematical concepts and skills, taking into account the intellectual potential of a few-year-olds, applying various methods and forms of work, as well as using rich didactic material and understanding the child’s approach to mathematical content.